

Uchwała Nr 371/XXXIX/2021
Rady Miasta Ciechanów
z dnia 27 maja 2021 roku

w sprawie: przyjęcia stanowiska Rady Miasta Ciechanów w sprawie podziału środków publicznych z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych.

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020r., poz.713 z późn.zm.),§ 8 ust. 2 Statutu Gminy Miejskiej Ciechanów stanowiącego załącznik do Uchwały Nr 333/XXV/2016 Rady Miasta Ciechanów z dnia 24 listopada 2016r. w sprawie Statutu Gminy Miejskiej Ciechanów (Dz. Urz. Woj. Maz. poz. 11020 z późn. zm.) , Rada Miasta Ciechanów uchwała , co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się stanowisko w sprawie podziału środków publicznych z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Zobowiązuje się Przewodniczącą Rady Miasta Ciechanów do przesłania niniejszego stanowiska:

- 1) Parlamentarzystom wybranym w okręgu plocko-ciechanowskim;
- 2) Prezesowi Rady Ministrów;
- 3) Prezesowi Najwyższej Izby Kontroli;
- 4) Związkowi Miast Polskich

§3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia

Przewodniczący
Rady Miasta Ciechanów

/-/Krzysztof Leszczyński

Stanowisko Rady Miasta Ciechanów w sprawie podziału środków publicznych z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych

28 stycznia 2021 roku Rada Miasta Ciechanów powołała komisję do spraw analizy i braku przydziału środków w II naborze Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych dla Ciechanowa.

Skład komisji:

1. Michał Jeziólkowski – przewodniczący
2. Joanna Kiszkurko – członek
3. Zdzisław Dąbrowski – członek

Komisja swoją analizą postanowiła objąć wszystkie trzy nabory przeprowadzone w ramach programu „Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych”, aby przedstawić radnym oraz mieszkańcom pełny obraz rozdziału publicznych pieniędzy przez polski rząd. Posiedzenia komisji odbywały się zdalnie w formule wideokonferencji.

Czym jest Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych?

W Banku Gospodarstwa Krajowego został utworzony Fundusz Przeciwdziałania COVID-19 w celu finansowania lub dofinansowania realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem COVID-19, o którym mowa w art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U. z 2020 r. poz. 1842). W jego ramach Rada Ministrów wydzieliła Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych, z którego środki finansowe miały stanowić wsparcie dla inwestycji realizowanych przez samorządy. Łącznie RFIL to ponad 13 mld zł. Podstawą prawną jest uchwała nr 102 Rady Ministrów z dnia 23 lipca 2020 r. w sprawie wsparcia na realizację zadań inwestycyjnych przez jednostki samorządu terytorialnego (M.P. poz. 662, z późniejszymi zmianami).

Nabory dla samorządów do RFIL

Przeprowadzono trzy ogólnodostępne nabory.

W pierwszym naborze rozdzielono 6 mld zł dla gmin i powiatów. Podział środków finansowych dla samorządów został ustalony na podstawie jednolitego dla wszystkich algorytmu. Każdy samorząd otrzymał pieniądze z RFIL proporcjonalnie do skali własnych wydatków majątkowych w 2020 roku. **W ten sposób podział środków publicznych można**

uznać za w pełni sprawiedliwy i uczciwy. Docenione zostało ogólne zaangażowanie inwestycyjne samorządów, tj. jeśli dana gmina lub powiat miały zaplanowane wysokie wydatki majątkowe to proporcjonalnie do nich otrzymywały większe środki z RFIL. **Co ważne i co podkreśla powołana przez Radę Miasta Ciechanów komisja – wszystkie samorządy gminne, miejskie i powiatowe w Polsce otrzymały środki finansowe w ramach pierwszego naboru.**

W drugim (4,35 mld zł) oraz trzecim naborze (1,89 mld zł) nie było już wskazanego wyżej algorytmu. Zapisano przy tym nieprecyzyjne, trudne do oceny, uznaniowe kryteria oceny wniosków. **Jednakże, jak wynika z uzyskanych następnie informacji, te same oceny wniosków w ogóle nie zrealizowano wobec braku protokołów ocen poszczególnych złożonych przez samorządy wniosków.**

Miasto Ciechanów w drugim naborze złożyło 7 wniosków (Rada Ministrów nie wskazała maksymalnej liczby wniosków, które można było złożyć, nie było wskazanej maksymalnej kwoty, o którą można było się ubiegać). W trzecim naborze Miasto Ciechanów złożyło 3 wnioski (Rada Ministrów wskazała tym razem maksymalną liczbę trzech możliwych do złożenia wniosków). Miasto aplikowało o środki finansowe na: budowę nowego miejskiego przedszkola (dwukrotnie), modernizację ul. Granicznej (dwukrotnie), modernizację ul. Opinogórskiej (dwukrotnie), rewitalizację młyna przy ul. Nadrzecznej, rewitalizację zabytkowego budynku przy ul. Fabrycznej 2, odnowienie obszaru „Kanałów”, objęcie inteligentnymi pojemnikami na odpady obszaru całego miasta. **Zarówno w drugim, jak i w trzecim naborze powołana przez Prezesa Rady Ministrów komisja nie przyznała żadnych środków finansowych, na którąkolwiek z inwestycji planowanych przez Miasto Ciechanów w ramach złożonych wniosków.** Rząd nie przekazał miastu żadnego uzasadnienia odmowy dofinansowania. Rząd nie przewidział żadnej procedury odwoławczej – ani administracyjnej ani sądowej. Należy to uznać za niedopuszczalne i niezgodne z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej, gdyż pozbawiono samorządy jednego z fundamentalnych praw demokratycznego państwa (art. 45 Konstytucji RP z 1997 roku).

W związku z powyższym miasto podjęło szereg działań mających na celu wyjaśnienie przedmiotowej sytuacji.

- 1) Prezydent Miasta Ciechanów skierował wniosek do Prezesa Najwyższej Izby Kontroli (załącznik nr 1) o przeprowadzenie kontroli procesu naboru wniosków. W odpowiedzi (załącznik nr 2) uzyskano informację, że kontrola taka została zaplanowana.

- 2) Prezydent Miasta Ciechanów skierował wniosek do Kancelarii Prezesa Rady Ministrów o udostępnienie protokołów oceny 7 złożonych wniosków wraz ze wskazaniem osób (imię, nazwisko, funkcja) wchodzących w skład Komisji oceniającej wnioski. (załącznik nr 3). W związku z tym, że nie uzyskano żadnej odpowiedzi od rządu mimo upływu aż trzech miesięcy od skierowania wniosku, Prezydent Miasta Ciechanów skierował do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego skargę na bezczynność Prezesa Rady Ministrów (załącznik nr 4). Zgodnie z przepisami ustawy o dostępie do informacji publicznej odpowiedź powinna być udzielona do 14 dni, a w szczególnie uzasadnionym przypadku do dwóch miesięcy od wpłynięcia wniosku po zawiadomieniu o tym strony. W tej sprawie przekroczone wszelkie terminy, bez zawiadamiania wnioskującego. Tym samym Prezes Rady Ministrów dopuścił się naruszenia ustawy o dostępie do informacji publicznej (art. 13-15 ustawy). Po uzyskaniu przez KPRM informacji o skierowaniu skargi do WSA, przesłano miastu odpowiedź na przedmiotowy wniosek (załącznik nr 5), która jednakże nie zawierała najważniejszego z postulowanych dokumentów, tj. protokołów oceny wniosków. Ponadto uzyskano informację, iż w skład komisji powołanej przez premiera weszły wyłącznie osoby z administracji rządowej, także będący członkami partii Prawo i Sprawiedliwość.
- 3) Na wniosek komisji powołanej przez Radę Miasta, Zastępca Prezydenta Miasta Ciechanów wystąpiła do gmin z powiatu ciechanowskiego, które otrzymały w drugim i trzecim naborze środki finansowe, o udostępnienie ich wniosków złożonych do RFIL. Gmina Gołymień-Ośrodek oraz Gmina Grudusk udostępniły swoje wnioski (załącznik nr 6 i nr 7). Gmina Regimin nie udostępniła swojego wniosku, tłumacząc, iż w opinii wójta Gminy Regimin nie jest to informacja publiczna (załącznik nr 8). Takie postępowanie należy traktować jako rażąco naruszające przepisy ustawy o dostępie do informacji publicznej. Dlatego też komisja rekomenduje podjęcie dalszych kroków prawnych w przedmiotowej sprawie. Gmina Regimin uzyskała pieniądze z RFIL zarówno w pierwszym, drugim, jak i trzecim naborze. Mimo, iż ma niespełna 5 tys. mieszkańców, to otrzymała łącznie większe środki finansowe niż Miasto Ciechanów mające 43 tys. mieszkańców. Wójt Gminy Regimin w 2018 roku została wybrana na swoją funkcję z Komitetu Wyborczego Prawo i Sprawiedliwość.
- 4) **Komisja powołana przez Radę Miasta, dokonała analizy porównawczej otrzymanych wniosków Gminy Gołymień-Ośrodek oraz Gminy Grudusk z**

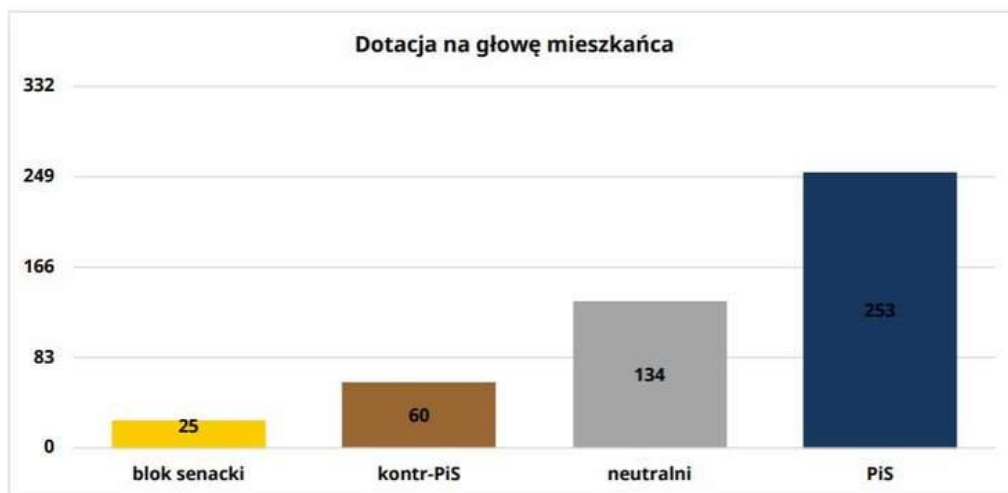
wnioskami Gminy Miejskiej Ciechanów. W związku z tym, że wnioski, które uzyskały dofinansowanie Gminy Gołymín-Ośrodek oraz Gminy Grudusk dotyczyły modernizacji/budowy dróg, to porównano je z dwoma wnioskami Gminy Miejskiej Ciechanów również dotyczącymi przebudowy dróg, które jednakże dofinansowania nie otrzymały. Gmina Grudusk we wniosku, w miejscu na uzasadnienie dotyczące spełnienia kryterium zrównoważonego rozwoju, przekroczyła dopuszczalną liczbę znaków o prawie połowę. Nie poniosła z tego tytułu żadnych negatywnych konsekwencji w ocenie wniosku. Wszyscy wnioskodawcy chcąc zmieścić się w ograniczeniu do 500 znaków musieli zawężyć swój opis. W odniesieniu do kryteriów dotyczących kompleksowości i ograniczenia emisyjności Gminy Gołymín-Ośrodek i Grudusk (w porównaniu do Ciechanowa) nie zawierały szczegółowych wskaźników, np. liczby miejsc postojowych, liczby punktów oświetlenia wraz z jego mocą, ilości zaoszczędzonej energii MWh/rok, szacunkowego rocznego spadku emisji gazów cieplarnianych. Opisy analizowanych gmin są ogólnikowe i hasłowe np. "nowoczesne i energooszczędne oświetlenie ledowe, budowa obiektów małej architektury z nasadzeniami drzew, zmniejszenie poziomu emisji spalin" (Gmina Gołymín). Nasuwa się pytanie – w jaki sposób dokonano porównania wskaźników, skoro dwie gminy, które otrzymały środki w ogóle ich nie podały? W innym kryterium: udział liczby mieszkańców, na których inwestycja wywiera korzystny wpływ, jest również nieporównywalnie większy w Gminie Miejskiej Ciechanów. Dla porównania w Gminie Grudusk - 3,77%, w Gminie Miejskiej Ciechanów 100%. Wnioski złożone przez Ciechanów obejmowały swym zakresem poza budową/przebudową jezdni również budowę ścieżki rowerowej. W odniesieniu do punktu dotyczącego zapewnienia dostępności w rozumieniu ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, podobnie jak w całym wniosku brak jest podania chociażby przykładowych rozwiązań u gmin, które otrzymały środki z RFIL. Ponownie znajdziemy opisy bardzo ogólne. Gmina Miejska Ciechanów w odniesieniu do wniosków dotyczących inwestycji drogowych aplikowała o dofinansowanie w wysokości 23-33% kosztów inwestycji. Natomiast Gmina Gołymín-Ośrodek o 75%, Gmina Grudusk aż o 100%. **Dokonany wybór wniosków do dofinansowania przez komisję powołaną przez premiera nie wynika z oceny określonych we wnioskach wskaźników (gdyż w przypadku Gminy Gołymín-Ośrodek oraz Gminy Grudusk ich tam w większości nie ma).** Wnioski Ciechanowa

zawierają więcej szczegółów i bogatszy zakres inwestycyjny (np. ścieżkę rowerową). **Analiza przedmiotowych wniosków jednoznacznie wskazuje na niejasne, niezrozumiałe, nietransparentne zasady podziału pieniędzy publicznych. Należy wyraźnie zaznaczyć, iż na podstawie opisanego porównania kryteria merytoryczne nie miały żadnego wpływu na wybór wniosku do dofinansowania.**

W związku z tym, iż wielokrotnie pojawiały się zarzuty w stosunku do polskiego rządu, iż zasady przyznawania środków finansowych w drugim i trzecim naborze zdominowało kryterium partyjne, to komisja powołana przez Radę Miasta Ciechanów postanowiła poddać analizie dwa raporty dotyczące RFIL opracowane przez prof. Pawła Swianiewicza z Uniwersytetu Warszawskiego oraz prof. Jarosława Flisa z Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Naukowcy przebadali ponad 1,2 tys. gmin, które otrzymały dotacje i odnieśli je do ogółu 2,5 tys. gmin w Polsce. Z analiz raportu dotyczącego drugiego naboru RFIL wynika, że chociaż osoby wybrane z komitetu wyborczego PiS rządzą w gminach obejmujących zaledwie 9% mieszkańców kraju, to do tych samorządów trafiło aż 28% dotacji udzielanych w ramach funduszu. W przypadku gmin rządzonych przez samorządowców z komitetów wyborczych opozycji, udziały te są idealnie odwrotne. Chociaż gminy, w których rządzą, stanowią prawie 1/3 kraju, to trafiło tam tylko 10% dotacji.

Proporcje te uwidoczniają się szczególnie na wykresie, który pokazuje dotacje na głowę mieszkańca w czterech kategoriach gmin. Średnia wysokość dotacji dla całego kraju to 83 zł na głowę mieszkańca. W gminach kierowanych przez włodarzy z PiS średnia dotacja wynosi ponad 250 zł na głowę, zaś w gminach kierowanych przez włodarzy z opozycji w stosunku do rządu jest dziesięciokrotnie niższa. W gminach kierowanych przez włodarzy PiS jest trzykrotnie większa od średniej, natomiast w gminach z włodarzami z bloku opozycji jest średnio trzykrotnie mniejsza od średniej.

Wykres 3. Dofinansowanie na głowę mieszkańca w zależności od opcji władarza. Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PKW oraz samorząd.pap.pl.

W podsumowaniu raportu jego autorzy stwierdzają, że „(...) *nie sposób uciec od narzucającego się wniosku, jakie kryterium bierze się przede wszystkim pod uwagę przy podejmowaniu decyzji o dodatkowych dotacjach na inwestycje gminne. Za każdym razem widać dramatyczną różnicę we wsparciu ze strony rządowego programu między tymi samorządami, gdzie rządzą władarze z tej samej opcji politycznej, a tymi, w których rządzą liderzy opozycji – czy to ogólnokrajowej, czy lokalnej*”.

W raporcie dotyczącym trzeciego naboru czytamy: „*Przeciętna gmina licząca powyżej 24 tys. mieszkańców, gdzie jest władarz z PiS, przy rozdziale trzeciej transzy RFIL otrzymuje ponad dziesięciokrotnie większe dotacje od innych. W mniejszych gminach trzykrotnie większe (przy podziale II transzy sześciokrotnie!)*”. Z analizy wynika ponadto, iż praktycznie każda gmina w Polsce, gdzie osoba została wybrana z Komitetu Wyborczego PiS otrzymała środki finansowe od rządu.

Przeprowadzone prace przez komisję powołaną przez Radę Miasta Ciechanów jednoznacznie wskazują, iż tylko pierwszy nabór RFIL miał obiektywny algorytm rozdziału środków finansowych. **W drugim i trzecim naborze mieliśmy do czynienia ze skrajnym upartyjnieniem dystrybucji pieniędzy pochodzących z podatków obywateli Rzeczypospolitej Polskiej. Za niedopuszczalne, nieakceptowalne i bezprawne należy uznać działania polskiego rządu, które zostały ukierunkowane na wsparcie w dużej mierze tych gmin, w których zostały wybrane osoby z komitetu wyborczego PiS.**

Komisja powołana przez Radę Miasta Ciechanów uważa, iż wnioski płynące z podziału środków są jednoznacznie negatywne i tworzą obraz państwa upartyjnionego, w którym sympatie polityczne decydują o rozdziale publicznych pieniędzy. Taką analizę potwierdzają konkretne niezaprzeczalne dane z raportów opracowanych przez niezależnych naukowców z Uniwersytetu Warszawskiego i Uniwersytetu Jagiellońskiego. W opinii komisji powołanej przez Radę Miasta Ciechanów kluczowa, chociażby z punktu widzenia odpowiedzialności prawnej i karnej osób decydujących o podziale środków, będzie kontrola, którą w zakresie RFIL przeprowadzi Najwyższa Izba Kontroli.

Komisja powołana przez Radę Miasta Ciechanów rekomenduje przyjęcia niniejszej konkluzji z jej prac jako stanowiska całej Rady Miasta Ciechanów oraz przekazanie stanowiska do:

1. Parlamentarzystów wybranych w okręgu plocko-ciechanowskim;
2. Prezesa Rady Ministrów;
3. Prezesa Najwyższej Izby Kontroli;
4. Związku Miast Polskich.

**Przewodniczący
Rady Miasta Ciechanów**

/-/Krzysztof Leszczyński